

— Kdor želi se dobiti I. štev. »Oračev«, naj takoj piše na Upravo, državna učiteljska šola v Ljubljani. — List mlade učiteljske generacije bi moral imeti vsak učitelj!

— Poziv! Udeleženci zadnjega združnjo-knjigovodskega tečaja, ki se niso dvignili iz pričeval v fotografij, naj store to čimprej z nakazilom določenega zneska. Pozneje se iz pričevala ne bodo izdajala. Grum - Ljubljana.

— Zemljevid: Kamniške planine, Ljubljansko polje, Gorenjska ravnina lahko naročijo pri Učiteljskem domu v Ljubljani, Franciška ulica 6. Ako jih naročijo več, jih dobiš po 4 Din. Zemljevid je izvrstno učilo. Priporočila ga je za uporabo šolska oblast.

— Zgodovinska učna snov za III. razred osnov. šol — po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne je izšla zgodovinska učna snov za III. razred osnovnih šol, ki je točno predpisana po učnem načrtu ter vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu. Knjigo je priredil šolski upravitelj J. E. Polak v Ljubljani. Cena knjigi je jako nizka in stane samo 9 Din. Ker jo nujno potrebuje vsak učitelj in je naklada jako nizka ter je knjižica primerna tudi kot pripomoček učencem, toplo priporočamo nabavo te knjige vsem šolam v dravski banovini.

— Zgodovinska učna snov za IV. razred osnov. šol — po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne izide v kratkem zgodovinska učna snov za IV. razred osnovnih šol, ki je točno napisana po učnem načrtu ter vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu. Knjigo je priredil šolski upravitelj J. E. Polak.

— Zemljepisna učna snov za III. razred osnov. šol — po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne izide v kratkem zemljepisna učna snov za III. razred osnovnih šol, ki je točno napisana po učnem načrtu ter vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu. Knjigo je priredil šolski upravitelj J. E. Polak.

— Zemljepisna učna snov za IV. razred osnovnih šol — po učnem načrtu. V založbi Učiteljske tiskarne izide v kratkem zemljepisna učna snov za IV. razred osnovnih šol, ki je točno napisana po učnem načrtu ter vsakemu učitelju lahko mnogo olajša pouk v tem predmetu. Knjigo je priredil šolski upravitelj J. E. Polak.

— Opozarjamo naše čitatelje na konfekcijsko trgovino Frande.

— Anton Mohor: Kosovska drama. Slovenci čutimo še vedno veliko pomanjkanje dobrih mladinskih iger, zlasti pa takih, ki bi služile našim šolam ob priliki raznih nacionalnih in patriotičnih praznov. Tako so n. pr. za Vidov dan v zadregi vsi šolski voditelji in učitelji: ni primernih deklamacij in ni iger. Že nekaj let se ponavlja isto, kar imamo, a večno ponavljanje utruja in ne dosega zaželenega namena. Zato moramo pozdraviti malo v vezani besedi pisano trodejsko igrice »Kosovsko dramo«, ki jo je napisal učitelj in vzgojitelj g. Anton Mohor. Postavil je na oder junake bitke na Kosovem polju, Carja Lazarja in njegove vojskovođe ter Sultana Murata in vezirje. Osredje je pravični junaški čin Miloša Obilića. Delo ni dolgo in tudi ne težko, tako, da se bo dalo naštetirati in opremiti z majhnim trudom, služilo pa bo zlasti za proslave Vidovega dne in drugih narodnih ter državnih praznikov.

— »Zastrupljanje vodnjakov« in SSM. Resolucija okr. učit. društva JUU za Maribor desni breg z dne 15. oktobra 1932. je vzbudila ogorčenje g. univ. prof. dr. K. Ozvalda, ki je ni hotel doumeti, temveč je iz nje pograbil samo to, kar ga je zbolelo (gl. »Uč. tov.« od 1. dec. 1932.). Resolucija, ki sem jo sestavil pri zborovanju na prošnjo tovarišev in je bila soglasno sprejeta, je izrecno poudarjala, da noče rušiti, temveč je hotela pripomoči k ozdravitvi razmer v SSM. Napredek

tar v Delnice in na Risnjak. Pa smo ga podrli — risa. Stric Vladko pa je poklonil kožuške — dekletom. Za okras novega plašča, seveda. In smo že potem izdelali račune za šiviljo — itd., itd., itd.). Takih poživitev pa bodo Kapusove pesmice prinesle še več. Na primer: Prav te dni, ko se pričenjajo domači prazniki in prihajajo na dnevni red prve kolone, se zbirajo naši lovci nad divje prašiče. Kapus nas bo spet poučil s pesmico iz svoje zbirke. Knjiga nam bo nudila dovolj pripomočkov, da si bo naša mladež razširila duševno obzorje.

Kapusove pesnitve bi morala imeti vsaka šolska knjižnica. Stanejo — bogato ilustrirane — 16 Din in se dobe pri avtorju, ki je tudi samozaložnik. Naroče se pa seveda lahko tudi v naši Učiteljski knjigarni.

— nč —

Avtor »Pesmice iz prirode« g. Kapus bo predaval na zborovanju litjskega JUU, ki se bo vršilo v soboto 10. decembra ob 9. uri pri Mikliču v Ljubljani o temi: Priroda — mladina — šola.

Orači.

Malokdaj se zgodi, da zastavi mladina plug za razore polj, ki so (glede na čase, ki se pridejo in glede na že znane slabe izgled) še problematična, ali vsaj težko dosegljiva. Če pa se to zgodi, tedaj nam je, kakor da bi zasijal svetel žarek in nam razsvetlil temo bodočnosti. Tak svetel žarek so »Orači«, list učiteljske mladine, katerega prva številka je pretekli teden izšla.

Najzanimivejši del »Oračev« je program, ki se izraža v uvodni besedi in rubrika »Pisma«. V programu se mladina zaveda svo-

in samo napredek želimo, kar pa je g. predsednik SSM na žalost docela spregledal!

Kar se tiče obeh publikacij, je bila resolucija itak zelo mila, ker bi se — po mojem mnenju — proti sličnim delom kakor so »Pedagoške vrednote mlad. gibanja« moralo postopati čisto drugače. Dela, ki hoče mlad. gibanje sploh prikazati kot religiozno, ne moremo jemati resno, kar so in bodo pokazale objektivne poklicne kritike. V kolikor je tako delo kljub očiti tendenci še lahko znanstveno, ni moja naloga, da bi sodil. To bodo opravili drugi. Kar smatra g. univ. profesor dr. K. Ozvald za sodobno in za naše učitelstvo potrebno, o tem se slišijo različni glasovi. Če g. predsednika SSM vznemirjajo že najmlajši izrazi želj in potrebe osnovnošolskega učiteljstva in če vodstvo ne mara spoznati vzrokov za številčno padanje članstva, pač pa smatra vsako dobrohotno mišljeno kritiko za »zastrupljanje vodnjakov«, potem nekaj ne more biti v redu! V tem spoznanju pa vsak protest zgreši svoj cilj, saj je iznešena resolucija iskren izraz one volje učiteljstva, ki hoče z razvojem časa priti mimo sentimentalnih »Lebensidealov« do podviga, odgovarjajočega željam in potrebam trpke sodobnosti našega naroda!

E. Vranc.

Osebne zadeve.

—i Prevedena v IX. skupino je bila: Pavletič Irena, učiteljica v Crni.

—i Napredovali so v VIII. skupino: Fister Marija, učiteljica v Sv. Križu; Strukelj Vida, učiteljica v Polhovem gradu; Vilfan Maks, učitelj v Metliki; Dolenc Ljudmila, učiteljica v Mežici; Lazarini Emilija, učiteljica v Sent Janžu; Karničnik Jožefa, učiteljica v Sv. Križu; Mory Ljudmila, zabavilja v Mariboru; Habjan Danica, učiteljica v Litiji; Fajdiga Vida, učiteljica v Selih; Lenarčič Antonija, učiteljica v Zg. Šiški; Premrov Vera, učiteljica v Kranjski gori; Repič Marija, učiteljica v Podsredi; Bolha Roza, učiteljica v Preloki; Župevc Slavko, učitelj v Sromljah; Lipovšek Slava, učiteljica v Semiču; Vrabčič Rudolf, učitelj v Verdrengu; Jerala Josip, učitelj v Iga vasi; Jurše Evaldija, učiteljica pri Sv. Miklavžu; Obran Pavla, učiteljica v Kamnici; Stajnik Viktor, učitelj v Gederovcih; Dovjak Marija, učiteljica v Prečni; Kovič Marija, učiteljica v Moravčah; Kosi Ema, zabavilja v Mariboru.

Učiteljski pravnik.

—§ Važno za tovariše (-ice), ki so napredovali v I. skupino II. kategorije z ukazom ON br. 53.650 z dne 8. X. 1924. S tem ukazom je bilo postavljenih v II./I. skupino okrog 30 tovarišev (-ic). Mnogi so se obrnili z vprašanjem, od kdaj jim pripada 3. period. pov. šek, ker imajo navedeno v obvestilu o napredovanju v to skupino, — takrat se niso izdajali ukazni dekreti —, da jim pripadajo prejemki počeniš z mesecem iz leta 1923. in onimi iz leta 1924, a vsi izza pred datuma ukaza t. j. 8. X. 1924.

Na merodajnem mestu smo doznali, da ukaz ne predvideva glede napredovanja nobenega prejšnjih datumov in da so navedeni datumi le v spremnem dopisu ministrstva.

Ker se v tem primeru šteje v efekt. leta le čas od podpisa ukaza, dovrše ti tovariši 9 efektivnih let v VII. skupini dne 7. X. 1933 in jim pripada 3. period. pov. od 8. X. odnosno 1. XI. 1933. (§ 52. in 30/2 ur. z.).

—§ Efektivna leta — štetje — važna razsodba drž. sveta. — Neki državni uradnik, ki je bil upokojen s 34 leti, 9 meseci in 10 dnevi priznane efektivne dr. službe in mu je ministrstvo od položajne doklade vračunalo za pokojnino samo 70%, oziraje se na predpise

jega kulturnega poslanstva, izraža potrebo priprave za poglobitev tega poslanstva in napoveduje to, kar je za značajno mladino najzračnejše: povedati vse, kar leži mladini na srcu. To zadnje je deloma že dobilo konkretne oblike v rubriki »Pisma«. Vsa trpkost življenjskih izkušenj in razočaranj se kaže v njih, tu pa tam celo v pretirani obliki, ki je pa za impulzivno mladino skoroda življenjski pogoj. Ali pesimizem pri mladini ne more trajati predolgo. Zato izzveni skoro vsako »pismo« v življenjski optimizem, v klic do ljubezni in v hrepenenju do pomladi. Mislim, da bodo »Pisma« najuspešnejši del »Oračev«, ki bo nam starejšim odprl pogled na pozabljeno »Sturm und Drang« periodo lastne mladosti in ki nam bo pomagal mladino razumeti v njenih stremljenjih in v njenem načinu izraza. Pisma oračev bodo marsikakšen prepad premostila, četudi bodo po mojem mnenju večkrat morala izveneti polemiko.

Skoro ves ostali del »Oračev« je posvečen beletrističnim sestavkom mladine. V večini teh sestavkov se kaže tipično svetobolje mladih, skozi katerega pekoč ogenj smo šli vsi. Najzrelejša in najpopolnejša je »Pesem oračev«, ki kaže že zreli pesniški talent močne potence. Ali tudi v drugih sestavkih se skrivajo talenti in ljudje, ki bodo v bodočnosti igrali svojo vlogo v učiteljskih vrstah. Izmed ilustracij, ki so vse iz vrst »Oračev«, se mi zdi po svoji dinamični razgibanosti, po ideji in vsebini najboljša risba k »Znamenuju nad faro«.

Mladina je z »Orači« povedala svoje. Naša dolžnost pa je, da jo v njenem stremljenju podpremo s tem, da bomo poslušali njeno besedo. Ne bi smeli biti med nami učitelj ali učiteljica, ki bi ne bila informirana o hotenju in stremljenju tistih, ki jim bomo morda že k letu tovariško tiskali roko. J. R.

ŠOLAM DOBAVLJA RADIO APARATE

moderne za priključek na tok, priznanih in pri nas poznanih znamk kakor: EUMIG, INGELEN, KAPSCH, DE WALD, COLUMBIA, itd., itd., nadalje

APARATE NA BATERIJE po izjemnih cenah

RADIOVAL - LJUBLJANA

Dalmatinova ulica 13, poleg hotela Štrukelj

§ 124. u. z., je vložil zoper to odločbo tožbo na državni svet, ki je tožbi ugodil in izpodbijano odločbo razveljavil. To svojo razsodbo številka 32.336 od 25. oktobra 1932. utemeljuje državni svet takole:

»Uradniški zakon pozna v § 120. kot podlago za odmero količine osebne pokojnine: plačo in položajno doklado. Ker se pa po § 123. u. z. pričeta polovica leta računa kot cela, kadar se ugotavlja pokojninska podlaga od plače, je treba smatrati, da se pričeta polovica leta računa kot cela tudi pri določitvi pokojninske podlage od položajne doklade, ker — če je to priznano glede plače kot poglavitnega pokojninskega prava — ni razloga, da bi se ne priznavalo tudi glede položajne doklade kot subsidiarnega prava. Enaka je tudi razlaga splošne seje drž. sveta od 30. sept. 1932., št. 30.253/32. Po tem pripada torej tožitelju za pokojnino 95% položajne doklade v smislu § 124. u. z., ter se izpodbijana odločba v tem pogledu mora razveljaviti.« Iz »Našega glasa«.

Tujec, v Ljubljano prišedši, obstoj! Na Aleksandrovo tu pred teboj v »Daj-Damù« daljno olajšaj si cesto, — vrnil boš semkaj se često!

Mladinska matica

RAZPIS KNJIŽEVNIH NAGRAD ZA REDNE PUBLIKACIJE.

Mladinska matica je podaljšala rok za vlaganje rokopisov do 31. decembra t. l.

Razpisane pa so naslednje nagrade:

- 3000 Din za izvorno umetniško in vzgojno povest primerno mladini po desetem letu. Obseg 6 tiskovnih pol male osmerke formata Mladinske matice.
- 2000 Din za beletristično ali slikarsko delo za otroke od šestega do devetega leta. Obseg 3 do 4 tiskovne pole.
- Po 2000 Din za najboljše spise o razvoju a) tehnike, b) kulture, c) vesmirja in specielno zemlje ter č) o gospodarskem razvoju človeštva.

Nagrajena dela, ki bodo tiskana, dobe tudi običajni honorar. Rokopise naj pisatelji vložijo pod geslom, s katerim naj bo opremljena tudi zaprta kuverta z avtorjevim naslovom.

Rokopise sprejema tajništvo Mladinske matice, Ljubljana, Franciška ul. 6/1.

Tu dobijo lahko konkurenti tudi vsa podrobnejša navodila.

—mm Kaj bo nudila letos »Mladinska matica« svojim članom za Din 22-50:

- Cel letnik »Našega roda«.
- Kresnice VI.
- Bogomira Magajne čudovito pravljico »Brkonja Čeljustnik«.
- Knjižico realne vsebine.
- Slikanico v štiribarvnem tisku z besedilom, ki bi drugje sama stala več kot 22 Din.

FRANKIRANJE

REKLAMACIJSKIH DOPISNIC.

Vse cenj. poverjenike prosimo, da poslej frankirajo reklamacijske dopisnice z znamko 75 par, ker moramo sicer plačevati pri upravi dvojno pristojbino. Plačano znamko naj si poslej vsak poverjenik odračuna pri poslani naročnini in to zabeleži na zadnji strani poštno položnice.

—mm S 13. seje Mladinske matice.

- Tretja številka »Našega roda« izide na 32 straneh.
- Rok za vlaganje rokopisov za nagradno tekmovanje rednih publikacij se podaljša do 31. decembra t. l.
- Naj se izplača honorar avtorju za »Miklavževa noč«.
- Naj se pošlje »Miklavževa noč« na dečno razstavo v Beogradu pa tudi v oceno vsem našim večjim revijam.
- Kako naj se razdelijo dolžnostni in gratis izvodi »Miklavževa noč«.

—mm 3. številka »Našega roda« izide nekaj prej, tako da jo otroci dobijo v roke še pred prazniki. Prosimo tov. poverjenike, da dopošljejo čimprej naročila, da lahko določimo naklado.

—mm Iz uprave Mladinske matice. Nekateri šole so nam doposlele naknadna naročila za I. štev. Našega roda. Vsem tistim, ki so to storile v mesecu decembru, naznanjamo, da jim žal ne moremo več postreči, ker sta nam toliko prva naklada kakor tudi ponatis

I. številke popolnoma pošla. Naknadnih naročil na letošnjo I. štev. »Našega roda« ne moremo več sprejemati.

—mm »Miklavževa noč« je prinesla res veliko veselja za Miklavža. Otroci so se ponekod za knjigo kar trgali. Kar nagledati se je niso mogli. Ne vem, če je še katera knjiga otroke tako zadovoljila kot ta. Pa je dosegla tudi rekordno razprodajo. V dobrem tednu je bilo prodanih 1500 izvodov. Ostali pojdejo za Božič. Saj knjiga ni samo lepa in dobra, ni samo prva knjiga te vrste pri nas v 4 barvnem tisku, ampak je tudi tako zelo poceni, če se pomisli, koliko stanejo barvne ilustracije. — Tisti, ki knjige še nimate, naročite si jo. Ne bo vam žal. Dobre šolske knjižnice si brez te knjige kar misliti ne moremo.

Šolski radio.

—r Program za XI. teden. V torek dne 13. decembra bo predaval g. Miroslav Zor: O človeku s posebnim oziranjem na higieno. Razpored: 1. Pojem higijene. Primerjava ne-higijenskega in higijenskega stanovanja ter življenja nekdanj in sedaj. 2. Ustroj človeškega telesa. 3. Njega sestavine in pravilna prehrana. 4. Telovadba in sport. 5. Gojitev kože in naša obleka. 6. Varovanje pred boleznimi. I.—II.

V petek dne 16. decembra bo govoril g. Marjan Tratar: O vsesokolskem zletu v Pragi. Razpored: 1. Uvod in opis potovanja v Prago. 2. Splošno o sprejemih in gostoljubnosti Čehoslovakov. 3. Opis Prage in njenih znamenitosti. 4. Nastopi — lastni doživljaji. 5. Odhod. I.—III.

Preglejte I. in 2. št. »Naše radosti« šol. 1. 1932/33. — »Sokolice« avg., sept. in okt. številko t. l. ter »Sokolski glasnik iz l. 1932. št. 27. in 28. z dne 14. julija 1932.!

V soboto dne 17. decembra bo izvajala ob 9. uri 15 minut II. deška in dekliska meščanska šola v Ljubljani akademijo v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Program: 1. Slavnostni govor. 2. Pregled C.: Kraljev god, štiriglasen zbor. 3. Vojeslav Mole: Pozdravljen kralj, deklamacija. 4. Našemu kralju za vezilo, deklamacija. 5. M. Al. C. M. Oj zato, dvoglasni zbor s spremljevanjem klavirja. 6. Vilhar F. S. Slovenec, Srb, Hrvat, štiriglasen zbor. 7. Državna himna. I.—III.

SPORED

kmetijskih radio-predavanj v zimi l. 1932./33.

Dne 8. 12. ob ¼8. uri: Uvodno predavanje, ing. Zidanšek. — Ob 15. uri (R. = reportaža): Prenos z Grma. R. o kletarstvu, ing. Zupančič — ing. Kotlovšek.

Dne 11. 12. ob ¼8. uri: Zivinoreja, ing. Wenko. — Ob 15. uri: Mlekcarstvo za gospodinjstvo, Pavlica F.

Dne 18. 12. ob ¼8. uri: Poljedelstvo, ing. Sadar. — Ob 15. uri: O pripravi okusne svinjine. R. prenos s Krekove gospodinjске šole v Zgornji Šiški.

Dne 26. 12. ob ¼8. uri: Travništvo, ing. Turk.

Dne 1. 1. 1933. ob ¼8. uri: Prva pomoč živini, dr. Kern. — Ob 15. uri: Prenos z gosp. šole v Sv. Juriju. R. o perutinarstvu, ing. Kropivšek — gdč. Kolarič.

Dne 6. 1. ob ¼8. uri: Agrarna politika, ing. Pirc. — Ob 15. uri: Poljedelstvo, ing. Sadar.

Dne 8. 1. ob ¼8. uri: Gozdarstvo, ing. Novak. — Ob 15. uri: Zivinoreja. R. ing. Wenko — ing. Jelačin.

Dne 15. 1. ob ¼8. uri: Sadjarstvo, ing. Lukman. — Ob 15. uri: Prenos z Vinarske šole v Mariboru: Ob 60-letnici, Priol — Aplenc.

Dne 22. 1. ob ¼8. uri: Konjereja, dr. Veble. — Ob 15. uri: Prva pomoč živini, dr. Kern. Dne 29. 1. ob ¼8. uri: Agrarna politika, ing. Pirc. — Ob 15. uri: Prenos z mlekarške šole v Škofji Loki, ing. Šabec — Grahek.

Dne 2. 2. ob ¼8. uri: Travništvo, ing. Turk.

Dne 5. 2. ob ¼8. uri: Sadjarstvo, ing. Lukman. — Ob 15. uri: Šumarstvo, ing. Novak.

Dne 12. 2. ob ¼8. uri: Svinjereja, Martin Zupanc. — Ob 15. uri: Mlekarske zadruge, F. Pavlica.

Dne 19. 2. ob ¼8. uri: Konjereja, dr. Veble.

Dne 26. 2. ob ¼8. uri: Agrarna politika, ing. Pirc. — Ob 15. uri: Prenos s kmet. šole Sv. Jurij, ing. Petkovšek — ing. Kropivšek — splošno gospodarstvo.

Dne 5. 3. ob ¼8. uri: Travništvo, ing. Turk.

Dne 12. 3. ob ¼8. uri: Sadjarstvo, Humek M. — Ob 15. uri: Prenos s kmet. šole Grm: O vinogradništvu, ing. Zupančič — ing. Kotlovšek.

Dne 19. 3. ob ¼8. uri: Zivinoreja, ing. Wenko.

Dne 25. 3. ob ¼8. uri: Čebelarstvo, prof. Verbič. — Ob 15. uri: Prenos s kmet. šole Maribor: o sadjarstvu, Priol — Aplenc.

Dne 26. 3. ob ¼8. uri: Mlekcarstvo, ing. Šabec.

34 predavanj: 1 Uvodno predavanje, 4 zivinoreja, 3 agrarna politika, 3 travništvo, 2 prva pomoč živini, 2 gozdarstvo, 4 sadjarstvo, 2 konjereja, 1 čebelarstvo, 4 mlekarstvo, 2 kletarstvo in vinogradništvo, 2 perutinarstvo, 2 poljedelstvo, 1 splošno o kmet. šoli Sv. Jurij, 1 o pripravi okusne svinjine. — Objavljamo spored kmetijsko-radio predavanj v letošnji zimski sezoni in vabimo vsa šolska upraviteljstva, ki imajo radio aparate, da organizirajo skupna poslušanja za občane. Posebno opozarjamo na popoldanska predavanja, ki so kaj primerna za šoli odraslo mladino, posebno za ono iz kmetjsko-gospodinjjsko-nadaljevalnih šol.